

πορρίφθη ἀπὸ τῆς ἠθικῆς ἱστορίας τῶν Ὀμηρικῶν χρόνων.

Μεταξὺ τῆς ἱστορικῆς καὶ πολιτικῆς ἱστορίας τῶν ἑλληνικῶν δημοκρατιῶν καὶ τῆς δημοτικῆς ἐποχῆς μεσολαβεῖ δυσδιάγνωστόν τι χάσμα, οὐδ' ὑπάρχει μεταβατικὴ τις περίοδος ἀπὸ τῆς μιᾶς εἰς τὴν ἄλλην ἐποχὴν, ἣν νὰ δυνάμεθα νὰ ἐκτιμήσωμεν. Ἀπὸ τῆς τῶν Ὀλυμπιάδων ἐποχῆς καὶ τοῦ αἰῶνος τῶν τυράννων, ἀπὸ τῶν λυρικῶν ποιητῶν καὶ τῶν ἑπτὰ σοφῶν, ἡ δευτέρα περίοδος ἐπεκτείνεται μέχρι τῶν διαδόχων τοῦ Ἀλεξάνδρου, καὶ καταλήγει μετὰ τῆς παρακμῆς τῶν δυνάμεων καὶ τῆς διαχύσεως τῶν ἑλληνικῶν γνώσεων.

Τέλος, ἡ ῥωμαϊκὴ κατάκτησις συνιστᾷ τὴν τρίτην καὶ τελευταίαν φάσιν τῆς ἠθικῆς καὶ κοινωνικῆς ἱστορίας τῆς Ἑλλάδος. Ἡ ἑλληνικὴ φυλὴ, εἰ καὶ στερηθεῖσα πολιτικῆς ὑπάρξεως, ἀκτινοβολεῖ μ' ὅλα ταῦτα εἰσέτι λαμπροτάτη διὰ τῶν φιλοσοφικῶν αὐτῆς σχολῶν, τῆς φιλολογίας τῆς καὶ τῶν καλῶν αὐτῆς τεχνῶν ἡ φαινομένη παρακμὴ τῆς, τὸ βραδύ δηλαδὴ αὐτῆς γῆρας, διατηρεῖ ἐν τῷ κόσμῳ τὸν πολιτισμόν.

Ἡ διανοητικὴ ὑπεροχὴ τῆς ἠττηθείσης Ἑλλάδος ὑπῆρξεν ἄπειρος. Ἐν τῇ μέχρι θανάτου μονομαχίᾳ εἰς ἣν ἀπεδύθησαν ὑπὲρ τῆς κατακτῆσεως τῶν ψυχῶν ἢ τε Ῥώμῃ καὶ ἡ Ἰουδαίᾳ, ἡ Ἑλλάς, δευτερεύουσα κτεχούσα θέσιν, ἀνυψοῦται κατὰ μικρὸν καὶ λαμβάνει θέσιν διαίτητοῦ καὶ μεσάζοντος, καὶ καθίσταται ὁ μεταξὺ ἀνατολῆς καὶ Δύσεως κρίκος, ὁ μεταξὺ παρελθόντος καὶ μέλλοντος δεσμός. Διὰ τῆς ἐπιστημονικῆς καὶ κριτικῆς κινήσεως τῆς Ἀλεξανδρινῆς σχολῆς, διετήρησε τὸ παρελθόν, διὰ δὲ τῆς ἀνεπαισθήτου μὲν, ἀλλὰ κατισχυσάσης τῶν ἑβραϊκῶν δογμάτων ἐπιδράσεως αὐτῆς, μετεσχημάτισε τὸν μονοθεϊσμόν καὶ ἔφερεν αὐτὸν ἐν ἀρμονίᾳ πρὸς τὸ πνεῦμα τῶν εὐρωπαϊκῶν λαῶν.

(ἔπειτα συνέχεια.)

ΣΕΡΒΙΚΑ ΑΣΜΑΤΑ.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩΣ δημοσιεύομεν τὰ ἐπόμενα ποιημάτια τῆς ἀδελφῆς Σερβίας, μεταφρασθέντα ὑπὸ ἀνδρὸς ἐπίσημον καὶ διακεκριμένον κατέχοντος θέσιν ἐν τῷ φιλολογικῷ καὶ πολιτικῷ κόσμῳ, τοῦ Κυρίου Νικολάου Τομαζαίου. Ὁ Κ. Τομαζαῖος ὡς πληροφοροῦμεθα πρὸ τοῦ 40 ἔτους τῆς ἡλικίας του δὲν ἐγίνωσκε τὴν ἀπλοελληνικὴν γλῶσσαν

διαμείνας ἐπὶ τινὰ ἔτη ὡς ἐξόριστος ἐν Ἑπτανήσῳ ἐμελέτησε καὶ τὴν γλῶσσαν ταύτην. Μόνον λοιπὸν ἡ ἀρμονικὴ ψυχὴ καὶ ὁ φιλελληνισμὸς τοῦ ἐνδόξου Ἰταλοῦ ἐξηγοῦν τὴν χάριν τῆς μεταφράσεώς του. Εἰς τὰ ἐπόμενα φυλλάδια θέλομεν δημοσιεύσει καὶ ἕτερα, μεταφράσεις τοῦ ἰδίου Τομαζαίου.

Περιπατοῦσε ἡ Παναγία στὴν γῆν στὸ φῶς τοῦ κόσμου,
κ' ἔχει στὰ χέρια τὸν Χριστό, τὸ τέκνο τῆς ἐλπίδος.
Βλέπει τὸν Γιάννη κ' ἔρχεται ἡ Παναγία καὶ λέει:
Ἐλα, παιδί μου κ' ἀδελφέ, νὰ πᾶμε στὸν Ἰορδάνη,
νὰ πᾶμε νὰ βαπτίσωμε ἐτούτο τὸ παιδί μου.
Πᾶνε μαζί καὶ φθάσανε, στέκει νὰ τὸν βαπτίσῃ·
τ' ἅγιον βιβλίον ποῦ ἐδιάβαζε τοῦ πέφτει ἀπὸ τὰ χέρια.
Τί ἔχεις, παιδί μου καὶ ἀδελφέ, ἡ Παναγία ρωτᾷ·
Πῶς τί ἔχω, μάνη κ' ἀδελφή, ὁ Γιάννης ἀπεκρίθη·
Τὸ κρῦο νερὸ ἐτρελάθηκε δὲν θε νὰ τὸν βαπτίσῃ,
καὶ τὸ βουνὸ κατέθηκε μετ' τὴν κορφή στὰ χόρτα,
κ' ἀσῆκωσε τὰ μάτια μου ἐπάνω μας καὶ βλέπε,
πῶς οἱ οὐρανὸ ἐσακίσθησαν στὰ τέσσαρα τὰ μέρη·
Ἀχ! μὴν φοβᾶται, Γιάννη μου, ἡ Παναγία τοῦ λέει,
δὲν ἐτρελάθη τὸ νερό· τρέχουσε καὶ ζητοῦνε
τὰ κρῦα νερά ἀπ' τὸν Χριστὸ νᾶναι ἔλα εὐλογημένα,
καὶ τὸ βουνὸ ἐγονάτισε νὰ τὸν ἐπροσκυνήσῃ.
Δὲν ἐσακίσθη ὁ οὐρανὸς στὰ τέσσαρα τὰ μέρη,
μόνον οἱ ἄγγελοι ἀνοῖξαν τοὺς οὐρανοὺς νὰ βλέπουν,
τοὺς ἀνοῖξαν νὰ βλέπουνε ποῦ τὸν Χριστὸ βαπτίζουσιν.
Στὴν θύρα τῆς ἀνατολῆς στέκει ὁ Θεὸς καὶ λάμπει.
Τὸ ἅγιον βιβλίον ποῦ τοῦ ἔπεσε τὸ πέφτει καὶ διαβάζει,
καὶ τὸν Χριστὸν ἐβάπτισε, τὸ τέκνο τῆς ἐλπίδος.
Τότε διὰ μιᾶς ἀρχίσανε βαπτίσματα στὸν κόσμον
ἔλους ἡ χάρι τοῦ Θεοῦ πάντα νὰ μᾶς φωτίζη.

*Ὁμορρο ποῦναι ἡ συντροφιά ποῦ κάθεται τριγύρω,
στὴ μέση ἡ νύμφη ποῦ σιωπᾷ σὰν νὰ ᾄται κουρασμένη·
ἀναστενάξει ὅτι ἔφθασε ἡ νιά σὲ ξένο σπῆτι,
ξένο πατέρα καὶ ἀγνωστο πατέρα τῆς νὰ κράζη
καὶ τὸν καλό τῆς τὸν γονιὸ νὰ θυμηθῇ μὲ πίκρα·
ξένη μητέρα κ' ἀγνωστη μητέρα τῆς νὰ κράζη
καὶ τὴν καλὴ τὴν μάνη τῆς νὰ θυμηθῇ μὲ πίκρα·
στὴν ξενιτιὰ νιὸν ἀδελφὸ τῶρ· ἀδελφὸ νὰ κράζη
καὶ τὸν δικόν τῆς ἀδελφὸ νὰ θυμηθῇ μὲ πίκρα·
στὴν ξενιτιὰ νιὰν ἀδελφὴ τῶρα ἀδελφὴ νὰ κράζη
καὶ τὴν δικὴν τῆς ἀδελφῆς νὰ θυμηθῇ μὲ πίκρα·
τὴν κόρη οἱ γυναικάδελφοι παρηγοροῦν καὶ λένε·
νὰ ᾄσαι καλὴ κ' ὅλα θε νᾶν' ὅλα καλὰ γιὰ σένα.

Τῆς Βενετιάς· τὴν ἔρημη τὴν θάλασσα περνᾷ,
ἔρχεται μαῦρος κόρακας, ἔρχεται κουρασμένος,
καὶ στὸ γιαιλὸ τοῦ Κάταρου μαῦρα μαντάτα φέρει.
Μαῦρο ἔχει γράμμα στὸ πτερὸ, καὶ μαῦρα βουλομένο·

— Στὰ ξένα ἀφέντη πέθανες μὲ ξένα μυρμιολογία
καὶ τοῦ θανάτου τὸ φιλὶ σ' ἔδωκαν ξένα χεῖλη.
Τάχαμες ὄλα φρόνιμα, μὸν ἔσφαλλες ἀφέντη
καὶ τοὺς δικοὺς δὲν ἔκραξες τριγύρω στὸ κρεββάτι,
καὶ δὲν τοὺς εὐχαρίστησες καθένα χαιρετῶντας·
δὲν εἶπες λόγια τῆς καρδιάς συγχώρησιν νὰ δώσουν,
ἢ δὲν ἐπαρκαλέσες τὸν χάρον νὰ σ' ἀφήσῃ,
νᾶλθης γιὰ νὰ σὲ κλάψωμε σ' ἀγαπημένο σπῆτι,
στερνὸ φιλὶ νὰ δώσωμε στὰ μαραμμένα χεῖλη.

Γιὰ σένα, πρωτοσύτροφε, τὸ πρῶτο τὸ κλονάρι·
Καλῶς, καλῶς ὀρίζετε ἢ συντροφιά τῆς νύμφης·
Εἶναι γιὰ σέ, κουμπάρε μου, τὸ δεῦτερο κλονάρι·
Καλῶς, καλῶς ὀρίζετε ἢ συντροφιά τῆς νύμφης·
Γιὰ σένα, γυναικάδελφε, τὸ τρίτο τὸ κλονάρι.
Καλῶς, καλῶς ὀρίζετε ἢ συντροφιά τῆς νύμφης·
'Εκεῖο τοῦ πρωτοσύτροφου δεμένο μὲ μετάξι·
Καλῶς, καλῶς ὀρίζετε ἢ συντροφιά τῆς νύμφης·
Καὶ τ' ἄλλο τοῦ κουμπάρου μας δεμένο μὲ τ' ἀσῆμι·
Καλῶς, καλῶς ὀρίζετε ἢ συντροφιά τῆς νύμφης.
'Εκεῖο τοῦ γυναικάδελφου δεμένο στὸ χρυσάφι·
Καλῶς, καλῶς ὀρίζετε ἢ συντροφιά τῆς νύμφης.
'Ἄλλ' ὁ δεσμός τοῦ τέταρτου εἶναι δεσμός εἰρήνης·
Καλῶς, καλῶς ὀρίζετε ἢ συντροφιά τῆς νύμφης·
Εἰρήνῃ μᾶς ἐφέρατε νᾶναι μὲ σᾶς εἰρήνη·
Καλῶς, καλῶς ὀρίζετε ἢ συντροφιά τῆς νύμφης.

Παρακαλοῦσε τὸν Θεὸ ἢ Μαρουδιά ἢ νύμφη,
νᾶχε τοῦ κύκνου τὰ πτερά τοῦ γερακιῦ τὰ μάτια,
γιὰ νὰ πετάξῃ γλιγῶρα στοῦ 'Ρίξανου τὴν χώρα
νᾶβῆθῃ τὰ σπῆτια τοῦ γαμβροῦ, τὸν νιὸν νὰ τὸν κυτάξῃ,
ἂν ᾔην ὠραῖος ἂν ᾔην καλὸς ὅσον ὁ κόσμος λέγει·
ἂν στήν αὐλὴν χορευοῦνε καὶ γλυκοτραγουδοῦνε,
ἂν σέρνει ἢ μάννα τὸν χορὸ καὶ πρώτη τραγουδαίει,
ἂν στήν αὐλὴν τὰ φλάμπουρα τὰ χρυσοκενημένα
παίζουνε, κί' ἀερίζονται μεταξωτὰ μπαϊράκια.
Παρακαλοῦσε τὸν Θεὸ ἢ Μαρουδιά ἢ νύμφη·
'Εχει τοῦ κύκνου τὰ πτερά, τοῦ γερακιῦ τὰ μάτια·
ἐπέταξε στὸ 'Ρίξανο στὸ σπῆτι τοῦ καλοῦ της·
Τὸ παληκάρι εἶν εὐμορφο παρὰ ὅπου τὸ λένε,
εἶναι καλὸ καλῆτερο παρὰ ποῦ τὸ παινοῦνε·
καὶ στήν αὐλὴν χορευοῦνε καὶ γλυκοτραγουδοῦνε,
καὶ σέρν' ἢ μάννα τὸν χορὸ, πρώτη τραγουδιά λέει,
καὶ στήν αὐλὴν τὰ φλάμπουρα τὰ χρυσοκενημένα
παίζουνε, κί' ἀερίζονται μεταξωτὰ μπαϊράκια.

Μέσα στήν μέση τ' ουρανοῦ ξεφύτρως' ἓνα δένδρο,
μιὰ δάφνη μὲ χρυσὰ κλαδιά καὶ μ' ἀσημένια φύλλα·
ἄγιο κρεββάτι δροσερὸ ἀνθίζει ἐκεῖ στήν ῥίξα,
βασιλικὸ καὶ κόκκινα τριαντάφυλλα μυρίζει.
'Ο ἄι Νικόλας κάθεται στὸ λουλουδένιο στρῶμα·
Τότε ὁ 'Ηλιάς ἔρχεται ὡς στρατηγὸς εἰρήνης,
κράζει τὸν ἄγιο γέροντα, σήκω, Νικόλα, λέει,

σήκω νὰ πᾶμε στὸ βουνὸ νὰ φτιάσωμε καράβι,
καὶ ταῖς ψυχαῖς νὰ φέρωμεν ἀπ' ἓνα σ' ἄλλον κόσμῳ.
'Ἄφες με, 'Ηλιά, παρακαλῶ, ὁ ἄι Νικόλας τοῦπε·
Σήμερον εἶναι Κυριακὴ, δουλιᾶ δὲν εἶναι μέρα,
οἱ Χριστιανοὶ πανδρεύονται σήμερον καὶ βαπτίζου,
ἄσπρα κοριάκια πλένουνε, ξανθὰ μαλλιά κτενίζου·
Πάλιν ὁ 'Ηλιάς ἔκραξεν, ὁ στρατηγὸς εἰρήνης.
Σήκω, Νικόλα, γλιγῶρα, σήκω, ἀδελφέ, σοῦ λέω,
πάμε στὰ δάση, στὰ βουνὰ νὰ φτιάσωμεν καράβι,
καὶ ταῖς ψυχαῖς νὰ φέρωμεν ἀπ' ἓνα σ' ἄλλον κόσμῳ.
Πᾶνε στὰ δάση, στὰ βουνὰ καὶ φτιάνουνε καράβι
καὶ ταῖς ψυχαῖς ἐφέρανε, μόν' εἶναι τρεῖς ἢ μαῦρες,
τρεῖς εἶναι κατ' δὲν ἠμποροῦν νὰ φθάσουν στὸ καράβι.
Μιὰ τὸν κουμπάρον ἔσυρε καὶ τὸν κατηγοροῦσε,
ἢ ἄλλη μὲ τὸν γείτονα εὗρηκε νὰ μαλωσῇ,
ἢ τρίτη ἢ χειρότερη κόρη παρθένα φθεῖρει.

'Αγάπη μου τὸ στόμα σου τί τὸς ὠραία μυρίζει,
μὴν ᾔην ἀπὸ βασιλικὸ, τριαντάφυλλο ἢ βιολέτα·
— Δὲν εἶν' ἀπὸ βασιλικὸ, τριαντάφυλλο ἢ βιολέτα,
ἀπὸ ψυχὴ παρθενικὴ (α) τὸ στόμα μου μυρίζει.

ΤΙ ΗΤΟΝ ;

Τῇ κυρία Ε. Π.

Αὔρα Ζεφύρου, ἔρωτος μανδύαν ἐνδυμένη
δὲν ἐπάτοῦσεν εἰς τῆς γῆς τὸ μολυσμένον γῶμα·
εἰς τῆς 'Εδὲμ νὰ τέρπηται τοὺς κήπους εἰθισμένη,
ἐπέτα καὶ τῶν οὐρανῶν ὠράειε τὸ δῶμα·

'Ὡ κάποι' ἐπισκέπτονται οἱ ἄγγελοι τοῦ Πλάστου
τὸν κόσμον, ὅπου θάπτεται προσκαιρῶς ἢ ψυχὴ μας·
στὸν τάφον τοῦτον φαίνονται, κηρύττουν τὰς βουλάς του
καὶ εἰς τὰς δυστυχίας μας εἶναι παρήγοροί μας.

Θνητὸς κί' ἐγὼ τρισευτυχῆς πλησίον σου εὐρέθην,
ὦ ἄγγελε, κί' ἀπῆλαυσα στιγμῶν εὐδαιμονίας
ἀπῆλαυσα πλὴν πρὸς στιγμήν, καὶ πάραυτα ἀφῆθην
στῆς συμφορᾶς τὰ κύματα, στὸν βῶν τῆς δυστυχίας·

Ποῦ τ' ἐνεφανίζοντο εἰς τὴν ψυχὴν μου πόνοι !
στοῦ παραδείσου τῆς χαρᾶς ἐμέθουν ἀφθόνως·
ἐμπρὸς μου λύπαι, παρελθόν, τὸ πᾶν ἔκλινε γόνυ
καὶ εὐτυχῆς ἐπὶ τῆς γῆς ἐλογιζόμην μόνος.

Τὰ στήθη μου μετὰ παλμῶν συγχῶν σὲ ἐχαιρέτων,
θυμιάμα προέπεμπε σιγῶσα ἢ ψυχὴ μου·
μαζὺ σου ποί' εἰς τοῦ Θεοῦ τὰ δώματα ἐπέτων,
πότε στοῦ κόσμου σ' ἔφερον τὰ κύματα μαζὺ μου.

(α) Περιέργως σύμπτωσις τοῦ στίχου τούτου μὲ ἓνα ἡ-
μιστίχον τοῦ Εὐριπίδου εἰς τὸν 'Ιππόλυτον, ὅταν ὁ ἄθως
νέος λέγει «παρθένον ψυχὴν ἔχων. Καὶ ὁ Φίλων 'Ιώση-
πος λέγει «παρθένους τὰς ψυχὰς διαφυλάττουσαι».